

можна виявити безпосередній зв'язок між вказаним явищем правової дійсності та певною специфікою процесуального, процедурного регулювання правозастосування, тобто правозастосовчою процедурою як сукупністю послідовно здійснюваних юридично значимих дій, що реалізуються уповноваженим державою суб'єктом відповідно до визначеного нормативно-правовою моделлю порядку і спрямовані на вирішення індивідуально-правової ситуації з метою забезпечення дотримання, виконання й використання іншими учасниками суспільних відносин належних їм прав і обов'язків [1, с.58].

Операція об'єднаних сил – це комплекс військових та спеціальних організаційно-правових заходів українських силових структур, спрямований на протидію діяльності незаконних російських та проросійських збройних формувань у війні на сході України. Проведення операції передбачається виконанням Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» [4]. У відповідності зі ст. 6 Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» «особливості реалізації інших прав і свобод цивільного населення та вчинення правочинів на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях визначаються законами України [4].

Проаналізувавши погляди фахівців, ми вважаємо, що невід'ємним елементом реалізації норм права, зокрема, під час проведення Операції Об'єднаних сил на сході України, є забезпечення їх виконанням уповноваженими на те органами публічного адміністрування.

Отже, успішна реалізація правових норм на Сході України з урахуванням фактору проведення Операції Об'єднаних сил носить актуальний характер. Важливими критеріями оцінки ефективності їх застосування можна вважати, зокрема: настання юридичних наслідків, що передбачені відповідними правовими нормами; необхідний ступінь визначеності змісту та міри суб'єктивних прав і юридичних обов'язків; державно-владний захист прав і законних інтересів уповноважених суб'єктів.

Література

1. Мамай Е.А. Эффективность правоприменительных процедур (теория, практика, техника): моногр. / Мамай Е.А.; под ред. д-ра юрид. наук, проф. В.А. Толстика. Москва: Юрлитинформ, 2012. 224 с
2. Марченко М.Н. Теория государства и права: учебник / Марченко М.Н. – [2-е изд., перераб. и дополн.]. Москва: ТВ «Велби», Проспект, 2008. 648 с.
3. Общая теория права: учеб. / [Дмитриев Ю.А., Казьмин И.Ф., Лазарев В.В., Лейст О.Э. и др.]; под общ. ред. А.С. Пиголкина. [2-е изд., перераб. и дополн.]. Москва: Изд-во МГТУ им. Баумана, 1996. 384 с.
4. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18.01.2018 р.: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19>.
5. Проблемы общей теории права и государства: [учеб. для вузов] / под общ. ред. академика РАН, д-ра юрид. наук, проф. В.С. Нерсесянца. Москва: НОРМА, 2006. 832 с.
6. Проблемы теории государства и права: учеб. / под ред. д-ра юрид. наук, проф., заслуженного деятеля науки РФ А.В. Малько. Москва: Юрлитинформ, 2012. 592 с.
7. Теория государства и права: учеб. / [Денисов А.И., Зорькин В.Д., Кененов А.А., Кудрявцев Ю.В. и др.]; под ред. А.И. Денисова. Москва: Юридическая литература, 1980. 432 с.

Грузин Валерія Анатоліївна
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Рибалкін А.О.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

РЕФОРМУВАННЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Відповідно до Закону України «Про Службу безпеки України» вона є державним правоохоронним органом спеціального призначення, що забезпечує державну безпеку України. У межах своєї компетенції, котра визначена законодавством, виконує функції захисту конституційного ладу, державного суверенітету, законних інтересів держави та громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку організацій, осіб чи угруповань, забезпечує охорону державної таємниці [1].

Діяльність СБУ базується на основі таких нормативно-правових актах, як Конституція Украї-

ни, Закони України «Про Службу безпеки України», «Про контррозвідувальну діяльність», «Про боротьбу з тероризмом», «Про основи національної безпеки України», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про державну таємницю» та іншими нормативно-правовими актах.

Служба безпеки України взаємодіє більше ніж з 100 спеціальними правоохоронними органами та службами у більше ніж п'ятдесятьох країнах світу та різними профільними структурами у складі міжнародних організацій на підставі договорів, угод та норм міжнародного права. Під час взаємодії здійснюється обмін оперативно-важливою інформацією, здійснюється пошук розширення шляхів співпраці з партнерськими спецслужбами та міжнародними правозахисними організаціями, наприклад, з Північноатлантичним альянсом, Європейським Союзом, Організацією з безпеки і співробітництва в Європі, Організацією Об'єднаних Націй, Радою Європи [2].

В умовах сьогодення у рамках реформування використовується допомога консультування іноземними радниками, фахівцями у справах правоохоронної діяльності зарубіжних країн, зокрема через роботу Консультативної місії ЄС з реформування цивільних структур безпекового сектору України (КМЕС). Курс євроінтеграції поклав початок імплементації відповідних національних планів та вивченню моделі функціонування секторів безпеки в країнах Європейського Союзу [3]. Такі дії сприятимуть відповідності норм передових західних демократій, зокрема, через розробку відповідної законодавчої бази.

Також, триває співпраця Служби безпеки України з Місією ЄС з прикордонної допомоги Україні та Молдови (EUIBAM), яка спрямована на вдосконалення взаємодії з прикордонними та правоохоронними органами на українсько-молдовському кордоні. Такі дії дозволяють покращити взаємодію між країнами у сфері боротьби з тероризмом, протидії контрабанді та нелегальній міграції [4].

Питання щодо реформування Служби безпеки України не є новим, адже, відповідно до Концепції реформування Служби безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 20.03.2008 р. № 249/2008, упродовж останнього часового періоду була проведена низка певних правових та організаційних заходів з удосконалення правового статусу Служби безпеки України. Дане дослідження у своїх працях проводили О.Ф. Белов, В.Г. Пилипчук, М.О. Будаков, В.М. Гірич та інші [5].

Концепція визначає основною метою реформування СБУ, зокрема створення ефективності в управлінні, високої професійності фахівців даної правоохоронної сфери, оснащення сучасними технічними засобами, тобто реформування тих методів, котрі забезпечать державну безпеку на європейському високому рівні, захистять суспільство та державу, людину та громадянина від внутрішніх та зовнішніх загроз у контексті реалізації державної політики національної безпеки та інтегрування в європейські безпекові структури.

Для того, щоб зрозуміти які саме проблеми потрібно вирішити найближчим часом, слід віднести уточнення сфери суспільних відносин, врегулювання яких покладається на Службу безпеки України та її органи. Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про Службу безпеки України», Служба безпеки України є державним правоохоронним органом спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України [6]. Водночас визначення понять «державна безпека», «забезпечення державної безпеки», «суб'єкт забезпечення державної безпеки», «система забезпечення державної безпеки» відсутні у зазначеному вище законі та інших нормативно-правових актах України. Тобто проблемою є те, що дані терміни мають бути закріплені у новому Законі України «Про Службу безпеки України». Така визначеність дозволить створити необхідну законодавчу основу для уточнення компетенції Служби безпеки України, більш точно розмежує її з компетенцією інших державних органів. Ще однією з проблем є те, що владні органи стурбовані контролем за спецслужбою, але зовсім не думає про заходи боротьби з корупцією, яка стала основою функціонування державної системи, тобто те, що гальмує основне завдання правоохоронної функції в цілому [7].

Отже, реформа Служби безпеки України, яка б відповідала європейським стандартам має здійснюватися на основах комплексної, детально розбудованої та цільової програми реформування. Позитивними факторами в наближенні до умов євроінтеграції є те, що з початку проголошення незалежності наша держава прагнула увійти до спільноти цивілізованих демократичних країн і посісти гідне місце на міжнародній арені. Тому, вона встановила певні методики у своїй діяльності, де рішуче відмовилась від глобального та всеохоплюючого підходу у своїй діяльності без використання нецивілізованих і негуманних методів роботи.

Література

1. Про Службу безпеки України: Закон України: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
2. Басай В.Д. Судові та правоохоронні органи України. Івано-Франківськ, 2002. 820 с.
3. Литвак О.М. Служба Безпеки України. Київ: Юрінком-Інтер, 2000.

4. Мельник М.І., Хавронюк М.І. Суд та інші правоохоронні органи. Правоохоронна діяльність: закони і коментарі. Навчальний посібник. «Атіка». 2000. 512 с.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про Концепцію реформування Служби безпеки України»: Указ Президента України від 20.03.2008 р. № 249: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про Концепцію реформування Служби безпеки України»: Указ Президента України від 20.03.2008 р. № 249: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
7. Основні напрями реформування органів внутрішніх справ України в контексті досвіду зарубіжних країн та європейських стандартів діяльності поліції: аналітичний огляд. Гусарев С.Д., Авакян Т.А., Чернявський С.С., НАВС, 2015, 168 с.

Дерманська Аліна Геннадіївна
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – к.ю.н., професор Тищенко С.О.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПРАВОЗАСТОСОВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО СУДУ ООН ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗВ'ЯЗАННІ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ

Останнім часом кількість конфліктів та спорів між суб'єктами міжнародного права, зокрема державами, значно збільшилася, що може спричинити негативні наслідки. Нестабільність та конфліктність у всьому світі є наслідком порушення основних принципів міжнародного права. Одним із засобів мирного розв'язання міжнародних спорів та гарантом дотримання цих принципів є Міжнародний Суд ООН.

Інтерес до правотворчої діяльності міжнародних судових установ пов'язаний з активізацією їх роботи та розв'язання в судовому процесі складних теоретичних та практичних завдань, що у всяких випадках виходять за рамки загальноновизнаних норм міжнародного права та потребують додаткового осмислення та тлумачення [4, с. 365].

Частина 1 ст. 33 Статуту ООН передбачає, що сторони в спорі повинні насамперед намагатися розв'язати спір шляхом переговорів, обстеження, посередництва, примирення, арбітражу, судового розгляду, звернення до регіональних органів та угод [9]. Головним судовим органом усього міжнародного співтовариства, безперечно, є Міжнародний суд ООН [8, с. 341].

Після закінчення II світової війни суспільство потребувало створення нового міжнародного органу. Так, на основі зустрічі лідерів великої трійки – Черчіля, Рузвельта і Сталіна, на якій була розроблена стратегія присвячена світовому порядку, яка мала встановитися після війни. Також, під час конференції була сформульована ідеологія Організації Об'єднаних Націй. І як логічне завершення був створений Міжнародний Суд ООН. Головною метою якого є вирішення спорів між державами. Також, суд розглядає справи, пов'язані з військовими злочинами, незаконним втручанням держав і етнічних чисток, зокрема й інші юридичні справи [10, с. 503].

До юрисдикції Міжнародного Суду ООН входять всі питання, що передбачені Статутом ООН, чинними міжнародними договорами і конвенціями. Цей орган складається з 15 суддів, яких окремо обирають Генеральна Асамблея ООН і Рада Безпеки ООН на дев'ять років. Місцезнаходження Суду – Гаага (Нідерланди) [6, с. 19].

Варто зазначити, що Суд не наділений законодавчою функцією і не може створювати нових норм права, оскільки: «... Суд підтверджує існуюче міжнародне право, проте не створює нових норм. Так відбувається навіть тоді, коли підтверджуючи або застосовуючи право, Суд має визначити обсяг його застосування або його загальні тенденції» [1, с. 171].

Міжнародний юридичний процес у МС ООН відбувається на підставі міжнародного процесуального права. До ведення Суду належать усі справи, які будуть передані йому сторонами, і всі питання, спеціально передбачені Статутом ООН або чинними міжнародними договорами та конвенціями. Держави в будь-який час можуть заявити, що вони визнають юрисдикцію Суду з усіх правових питань, що стосуються тлумачення договору, будь-якого питання міжнародного права, наявності факту, який, якщо буде встановлений, буде являти собою порушення міжнародного зобов'язання, характеру та розмірів відшкодування за його порушення [8, с. 343].

Судочинство Міжнародного Суду ООН складається з двох частин: письмової та усної. При